

Sygn. akt: I C 84/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wanda Makowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Gorol

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2017 r. w Bielsku-Białej

sprawy z powództwa Z. D.

przeciwko T. D.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 84/16

UZASADNIENIE

Z. D. pozwem z dnia 11.02.2016 r. wniesionym przeciwko T. D. domagała się zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli

o przeniesieniu na rzecz powódki prawa własności nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...), stanowiącej działkę (...) o powierzchni 0,0719 ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, objętej księgą wieczystą nr (...) Sądu Rejonowego

w B.. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania.

Na uzasadnienie swojego żądania podała, iż w drodze umowy darowizny przekazała synowi nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym o wartości 500.000 zł. Strony uzgodniły, iż na rzecz powódki zostanie ustanowiona służebność mieszkania na powyższej nieruchomości, jednakże z uwagi na starania pozwanego w celu zdobycia kredytu, powódka zgodziła się na ustanowienie tej służebności w terminie późniejszym. Było to spowodowane tym, iż bank wymagał dla zabezpieczenia kredytu ustanowienia hipoteki na nieruchomości nieograniczonej żadnym prawem rzeczowym. Strony uzgodniły, iż służebność mieszkania zostanie ustanowiona niezwłocznie jak to będzie możliwe, najpóźniej w dniu wykreślenia hipoteki. Hipoteka na powyższej nieruchomości została wykreślona w dniu 17.12.2015 r., stąd powódka zwróciła się do pozwanego o ustanowienie służebności mieszkania na jej rzecz, jednak pozwany w wulgarny sposób odmówił wypełnienia tego zobowiązania. Po dokonaniu darowizny zachowanie pozwanego względem powódki diametralnie się zmieniło. Pozwany zaczął wulgarnie odzywać się do powódki, stał się agresywny. W dniu 09.01.2015 r. miał miejsce incydent, w którym pozwany chciał zepchnąć powódkę ze schodów. Pozwany w żaden sposób nie wspiera powódki, nie pomaga jej w codziennych czynnościach, nie udziela pomocy w okresie, kiedy powódka była chora. Ponadto zabrania i utrudnia udzielanie jej pomocy przez osoby trzecie. Pozwany zabronił także swojemu synowi na kontaktowanie się z powódką. Pismem z dnia 11.01.2016

r. powódka za pośrednictwem pełnomocnika odwołała uczynioną na rzecz pozwanego darowiznę z uwagi na rażącą niewdzięczność, jakiej pozwany dopuścił się wobec powódki. Powódka podejmowała także próby polubownego rozwiązania sporu, jednakże bezskutecznie. Rażąca niewdzięczność pozwanego polegała na lekceważeniu powódki, braku zainteresowania jej losem, odmawianiu udzielania jej pomocy w czynnościach dnia codziennego, niezbędnej z uwagi na jej stan zdrowia, wulgarnym i agresywnym zachowaniu wobec powódki, wzbudzaniu u powódki poczucia zagrożenia, zabranianiu wnukowi kontaktu z powódką czy grożeniu powódce utratą miejsca zamieszkania.

Odpowiedź na pozew złożył pozwany wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego stanowiska pozwany w pierwszej kolejności podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, argumentując go tym, iż głównym przejawem rażącej niewdzięczności pozwanego miałyby być zdarzenie z 09.01.2015 r., a oświadczenie o odwołaniu darowizny z dnia 11.01.2016 r. zostało mu doręczone 25.01.2016 r. Ponadto pozwany podał, iż od lat opiekuje się zarówno matką, jak i ojcem, wspierając ich nie tylko finansowo, ale także dbając o ich byt, zdrowie, wożąc do lekarzy, opłacając rachunki, opłacając polisy ubezpieczeniowe oraz wykonując szereg czynności, które były i są przejawem troski. Dodatkowo powódka jest osobą chorą i znerwicowaną, mającą potrzebę kontrolowania wszystkiego i wszystkich. Swoim zachowaniem niejednokrotnie prowokowała pozwanego, który w przyпадzie wzburzenia mógł stosować wulgaryzmy. Ponadto pozwany wskazał, iż nieruchomość będąca przedmiotem darowizny została mu przekazana wraz z kredytem hipotecznym we frankach na kwotę około 26 tysięcy złotych. Rozbudowa była dokonywana wyłącznie z majątku pozwanego i jego małżonki, a kredyt we frankach również został spłacony przez nich. Pozwany potwierdził okoliczność, iż służebność mieszkania nie mogła być ustanowiona z uwagi na potrzebę zaciągnięcia przez pozwanego kredytu, który nie zostałby mu udzielony gdyby na nieruchomości była ograniczona służebnością mieszkania. Pozwany proponował jednak dokonać podziału nieruchomości, na co powódka się nie zgodziła. Ponadto małżonka pozwanego pracowała na stałe w (...) i spłacała kredyt zaciągnięty na rozbudowę domu, a pozwany musiał ze swojego wynagrodzenia utrzymywać dom w którym mieszka m.in. powódka. W związku z tym zaciągnął kolejny kredyt na kwotę około 55.000 zł z czego finansował bieżące potrzeby. Pozwany rozwiódł się z żoną i jest zobowiązany do zwrotu wartości połowy nakładów poczynionych na dom i nie może w dalszym ciągu ustanowić służebności mieszkania. Z tego powodu doszło do konfliktu między powódką, a pozwanym. Powódka wpadła w furję, obrażała pozwanego i groziła mu. Powódka buntowała syna pozwanego przeciw niemu. Również mąż powódki zaczął wulgarnie i agresywnie zachowywać się w stosunku do pozwanego. Powódka jest osobą nerwową, agresywną. Od wielu lat leczy się psychiatrycznie, gdyż wpada w zmienne nastroje, humory, wyładowuje się na innych. Pozwany wspierał w pracach codziennych powódkę, nawet w okresie kiedy nie mógł pomagać powódce, gdyż sam uległ wypadkowi zwracał się do znajomego, którego prosił o pomoc w noszeniu powódce opału, czy wnoszeniu popiołu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Umową darowizny z dnia 19.09.2011 r. zawartą w formie aktu notarialnego powódka darowała pozwanemu nieruchomość składającą się z działki (...) o powierzchni 0,0719 ha, obj. KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w (...), a pozwany T. D. darowiznę tę przyjął. Powódka dodatkowo oświadczyła, że nie wnosi o ustanowienie na swoją rzecz służebności mieszkania w budynku położonym na nieruchomości ani prawa użytkowania nieruchomości.

(dowód: umowa darowizny – akt notarialny z dnia 19.09.2011 r. Rep. A nr (...) sporządzony przez notariusza M. Ś. w Kancelarii Notarialnej w B. – k. 9-10, zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r., zeznania pozwanego wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z dnia 14.06.2017 r. k. 1023-1024)

Pozwany jest jedynym dzieckiem powódki. Nieruchomość będąca przedmiotem darowizny wcześniej należała do rodziców powódki.

(dowód: zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r., zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Pozwany zawarł związek małżeński w 2003 r. ze świadkiem L. D., z którą zamieszkał domu rodzinnym kilka lat wcześniej.

W 2006 r. pozwany z żoną kupili mieszkanie i wyprowadzili się do niego. Po pewnym czasie postanowili kupić działkę i wybudować dom. Powódka wówczas zaproponowała małżonkom rozbudowę swojego domu. Pozwany z żoną na to przystali i doszło do zawarcia umowy darowizny.

(dowód: zeznania L. D. – k. 922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka G. B. – k. 977 verte -978 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r., zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Pozwany obiecał powódce, że po spłacie kredytów zaciągniętych na budowę domu ustanowi na jej rzecz i męża E. D. (1) służebność mieszkania.

(dowód: zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 993verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016r., zgodne zeznania stron).

W okresie poprzedzającym zawarcie umowy darowizny a także przez kilka lat po jej zawarciu, relacje między powódką i jej mężem – ojcem pozwanego a pozwanym i jego żoną układały się prawidłowo.

Powódka pomagała pozwanemu i jego żonie w opiece nad dzieckiem. W 2008 r. żona pozwanego wyjechała do pracy do S.. Do kraju przyjeżdżała co 2-3 miesiące na okres 1-2 miesięcy. Od tego momentu powódka wraz z mężem niemal w całości przejęła opiekę nad synem pozwanego.

(dowód: zeznania świadka A. F. – k. 921-921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania L. D. – k. 922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. D. – k. 977 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka J. H. – k. 978-978 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka U. K. (1) – k. 992verte-993 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016 r., zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r., zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Pozwany wraz z żoną sfinansował rozbudowę domu. Przy budowie pomagał mąż powódki, który pracował wraz z zatrudnionym przez pozwanego pracownikiem. Przed zawarciem umowy darowizny, na rozbudowę i remont domu kredyt zaciągnęła powódka z mężem. Po darowaniu nieruchomości pozwanemu, kredyty na budowę zaciągał pozwany.

(dowód: zeznania świadka A. F. – k. 921-921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. S. – k. 921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania L. D. – k. 922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. H. – k. 923 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka S. C. – k. 977 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka J. H. – k. 978-978 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka L. D. – k. 978verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka Ł. W. – k. 992 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016 r., zeznania świadka U. K. (1) – k. 992verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016 r., częściowo zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r., zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Między stronami sporadycznie dochodziło do kłótni, ale były to kłótnie nie mające większego wpływu na ich wzajemne relacje, najczęściej przyczyną były pogarszające się stosunki między pozwanym i jego żoną. Zdarzało się, że oboje używali słów niecenzuralnych. Większość obowiązków związanych z utrzymaniem nieruchomości wykonywała powódka z mężem.

Pozwany pomagał w niektórych cięższych pracach, np. przy noszeniu węgla. Czasami nie wykonywał tych prac samodzielnie, ale wynajmował do tego osoby trzecie.

(dowód: zeznania świadka A. S. – k. 921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka M. S. – k. 925 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Zdarzało się, że pozwany zawiózł powódkę na pogotowie, gdy ta źle się czuła.

(dowód: zeznania świadka A. F. – k. 921-921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania L. D. – k. 922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r.)

Zdarzyła się również sytuacja, iż pozwany będąc na wyjeździe, zlecił taksówkarzowi zakup leków dla powódki.

(dowód: zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka S. K. – k. 923verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r.)

Ponadto pozwany opłacał powódce polisę zdrowotną i abonament telefoniczny.

(dowód: zeznania L. D. – k. 922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka B. J. – k. 923 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka B. D. – k. 923-923verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. T. – k. 924verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (2) – k. 924 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Podczas corocznych wakacyjnych wyjazdów powódki z mężem, pozwany zajmował się domem, ogrodem.

(dowód: zeznania świadka B. J. – k. 923 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka B. D. – k. 923-923verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania świadka S. K. – k. 923verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. T. – k. 924verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (2) – k. 924 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka M. S. – k. 925 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka P. S. – k. 977 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka J. H. – k. 978-978 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Do konfliktu między stronami doszło w momencie, gdy żona pozwanego spłaciła kredyt zabezpieczony hipoteką na nieruchomości pozwanego w wysokości około 700000 zł i gdy wysoce prawdopodobne stało się, że małżonkowie się rozstaną. Powódka zażądała wówczas, aby pozwany wywiązał się z obietnicy ustanowienia na jej rzecz służebności mieszkania. Pozwany odmówił, motywując to koniecznością rozliczenia się z żoną i zamiarem zaciągnięcia kredytu na spłatę udziału żony w majątku wspólnym.

(dowód: zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka X. W. (1) – k. 924-924verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. D. – k. 977 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka J. H. – k. 978-978 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania

świadka E. D. (1) – k. 993verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016r., zeznania powódki – k. 1021-1023, pozwanego k.123-124 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Powódka obawiając się, że pozwany z żoną sprzedadzą dom i straci dach nad głową, coraz częściej upominała się o ustanowienie służebności, co doprowadzało do kłótni w trakcie których strony podnosiły głos. Zdarzało się, że powódka niechętnie odnosiła się do znajomych pozwanego. Większość znajomych przychodziła do pozwanego w okresach, kiedy powódki nie było w domu, gdyż zdarzało się, że powódka wyrzucała gości pozwanego.

(dowód: zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka X. W. (1) – k. 924-924verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania L. D. – k. 922 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. T. – k. 924verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (2) – k. 924 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania stron)

Pozwany podczas kłótni okazywał zdenerwowanie, wulgarnie odnosił się do powódki. Używał w stosunku do niej oraz ojca niecenzuralnych słów. Od końca 2014 r. strony przestały ze sobą rozmawiać. W tym okresie ojciec pozwanego złamał nogę. Pomocy udzielali wówczas powódce i jej mężowi świadkowie: A. F., A. S., A. D..

Pozwany w tym samym czasie miał problem z chodzeniem, z powodu uszkodzonej łąkotki. Ponadto chorował na gripę bostońską. Zdarzyło się, że poprosił świadka M. S. o wyrzucenie popiołu i przyniesienie opału dla siebie i matki.

(dowód: zeznania świadka A. F. – k. 921-921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. S. – k. 921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka M. S. – k. 925 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka J. H. – k. 978-978 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka A. F. – k. 993-993verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016 r., częściowo zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Pozwany często spożywał alkohol, powódka miała o to do niego pretensje. Pod wpływem alkoholu częściej i z błahego powodu okazywał zdenerwowanie i zachowywał się wulgarnie.

(dowód: zeznania świadka G. S. – k. 920verte-921 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. F. – k. 921-921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka A. S. – k. 921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania L. D. – k. 922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka M. K. – k. 991-991verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016 r., zeznania świadka U. K. (1) – k. 992verte-993 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016 r., zeznania świadka A. F. – k. 993-993verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 993verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016r.)

Zdarzyły się sytuacje, że pozwany będąc wpływem alkoholu zniszczył meble u siebie w domu, a także rzeczy należące do powódki i jej męża.

(dowód: zeznania świadka G. S. – k. 920verte-921 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania L. D. – k. 922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

W dniu 09.01.2015 r. doszło do kłótni pozwanego z żoną. Awantura była na tyle głośna, iż usłyszała ją powódka, która przysłała do mieszkania małżonków. Ten skierował w kierunku powódki wyzwiska. Między stronami doszło

do szarpaniny. Pozwany złapał powódkę za ręce i próbował ją wypchnąć z mieszkania. Ta w obawie, iż pozwany chce zepchnąć ją ze schodów, złapała się poręczy. Po tej awanturze żona pozwanego wezwała policję, która zabrała pozwanego na Izbę Wytrzeźwień. Pozwanemu została założona Niebieska Karta.

(dowód: zeznania świadka G. S. – k. 920verte-921 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania świadka A. F. – k. 921-921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka L. D. – k. 978verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r., częściowo zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Pozwany zgłosił do Urzędu Miejskiego, że powódka nie może prowadzić pojazdów z uwagi na swój stan zdrowia.

(dowód: zeznania świadka A. S. – k. 921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka J. H. – k. 978-978 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 18.11.2016 r., zeznania świadka E. D. (1) – k. 993verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016r., zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.)

Strony poprosiły świadka X. W. (1), córkę brata powódki, o mediację. Początkowo rozmowa przebiegała spokojnie, ale ostatecznie zakończyła się kłótnią, i nie doszło między stronami do porozumienia. Pozwany nie godził się na ustanowienie służebności mieszkania, ale zapewniał powódkę, że nie pozbawi jej dachu nad głową. Pozwany poinformował powódkę, iż uzgodnił z żoną spłatę w kwocie 500.000 zł z tytułu poniesionych przez nią na dom nakładów. Powiedział ponadto, że jeśli nie znajdzie środków na spłatę żony, to nieruchomości może zostać zlicytowana przez komornika.

(dowód: zeznania świadka X. W. (1) – k. 924-924 verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania świadka A. F. – k. 921-921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania świadka A. S. – k. 921verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., częściowo zeznania świadka E. D. (1) – k. 921verte -922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania L. D. – k. 922verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka X. W. (1) – k. 924-924verte wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 02.09.2016 r., zeznania świadka U. K. (1) – k. 992verte-993 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 09.12.2016 r. częściowo zeznania powódki – k. 1021-1023 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r., zeznania pozwanego – k. 1023-1025 wraz z nagraniem audiowizualnym z rozprawy z 14.06.2017 r.))

Pismem z dnia 11.01.2016 r., doręczonym pozwanemu 25.01.2016 r. powódka, działając przez swojego pełnomocnika złożyła pozwanemu oświadczenie o odwołaniu udzielonej mu darowizny, powołując się na rażącą niewdzięczność pozwanego względem

powódki, polegającą na braku zainteresowania losem matki, nieodwiedzania jej, braku pomocy w ciężkiej chorobie, agresji wobec powódki, braku tolerancji i należytego szacunku. Jednocześnie zaproponowała polubowne rozwiązanie sporu, a to poprzez dobrowolne stawienie się stron w Kancelarii Notarialnej, celem zawarcia przez strony umowy dożywocia na rzecz powódki i jej męża.

(dowód: pismo z dnia 11.1.2016 r. – k. 13-14, potwierdzenie odbioru korespondencji – k. 12)

Pismem z dnia 01.02.2016 r. pozwany nie wyraził zgody na zawarcie umowy dożywocia. Wskazał, iż w jego ocenie brak jest przesłanek do odwołania darowizny, albowiem okoliczności przywołane w piśmie z dnia 11.01.2016 r. nie mają odzwierciedlenia w rzeczywistości. Ponadto pozwany podniósł, iż termin do odwołania darowizny wygasł. Jednocześnie pozwany zaproponował przeniesienia własności nieruchomości na rzecz powódki pod warunkiem zwrotu na rzecz pozwanego nakładów, które poniósł wraz ze swoją małżonką, dokonując remontu i rozbudowy budynku położonego na tejże nieruchomości, w kwocie 1.000.000 zł.

(dowód: pismo z dnia 01.02.2016 r. – k. 15-16)

Obecnie właścicielem nieruchomości, objętej KW nr (...), składającej się z działki ewidencyjnej nr (...), położonej w B. przy ul. (...), jest pozwany T. D.. Nieruchomość obciążona jest hipoteką umowna do kwoty 82.965 zł na podstawie umowy o mieszkaniowy kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 26.01.2016 r., gdzie wierzycielem hipotecznym jest (...) Bank (...) S.A. oddział w B..

(dowód: wydruk z księgi wieczystej nr (...) – k. 17-37)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej zeznań świadków i zeznań stron, oraz na podstawie dokumentów: umowy darowizny, pisma pełnomocnika powódki z 11.01.2016 r., pisma pełnomocnika pozwanego z 01.02.2016 r., odpisu KW nr (...).

Sąd nie dopuścił dowodu z dokumentów dołączonych do odpowiedzi na pozew (k. 83-795) w postaci faktur, rachunków i innych dokumentów potwierdzających nakłady poniesione przez pozwanego na przedmiotową nieruchomość, a także dokumentów zawartych na kartach od 905-919, a przedłożonych na rozprawie w dniu 02.09.2016 r. Okoliczności dotyczące nakładów poniesionych przez pozwanego na nieruchomość nie miały bowiem żadnego znaczenia w niniejszym postępowaniu. Fakt, iż pozwany poniósł nakłady na darowaną mu nieruchomość nie świadczy, o braku przesłanek z art. 898 § 1 k.p.c. i nie ma znaczenia do oceny czy pozwany dopuścił się względem darczyńcy – powódki – rażącej niewdzięczności.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w części w której zeznał, że tylko w 2014 r. spożywał w nadmiarze alkohol. W tej części Sąd dał wiarę zeznaniom powódki, a także zeznaniom świadków G. S., A. F., A. S. i E. D. (1), które częściowo znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadka L. D. – byłej żony pozwanego, która wskazywała na to, iż zdarzało się, że pozwany nadużywał alkoholu. Natomiast świadkowie B. J., B. D., A. T., E. D. (2), M. S., J. H. zeznali, iż nie widzieli pozwanego nadużywającego alkoholu, jednakże świadkowie ci nie pozostawali z pozwanym w tak częstym kontakcie, by ich spostrzeżenia mogły być dla Sądu miarodajne.

Sąd nie dał natomiast wiary świadkom G. S., A. F., A. S. i E. D. (1) w zakresie w jakim wskazywali, iż pozwany „straszył powódkę komornikiem”. Ta okoliczność została w toku postępowania wyjaśniona zarówno przez świadka X. W. (1), jak i przez samego pozwanego. Podali oni, iż kwestia licytacji nieruchomości przez komornika poruszana była w kontekście obowiązku pozwanego spłaty na rzecz byłej żony połowy nakładów jakie poczyniła na nieruchomość.

Niewiarygodne okazały się również zeznania świadków G. S., A. F., E. D. (1), M. K., R. H. i U. K. (1) co do twierdzeń, iż pozwany nigdy nie pomagał powódce i że nie interesował się rozbudową domu. Okoliczności te nie zostały potwierdzone w toku postępowania. Sam E. D. (1) podał, iż pozwany zaciągał kredyt na dom, kupował materiały budowlane i opłacał firmy, które zajmowały się wykończeniem domu. Świadek A. F. podała, iż miała miejsce sytuacja, że pozwany zawiózł powódkę na pogotowie. Świadek R. H. podała, iż widziała, jak pozwany kosił trawę w ogrodzie. Nawet sama powódka przytoczyła okoliczności świadczące o tym, iż pozwany pomagał powódce. Z zeznań większości przesłuchiwanych świadków wynika, iż pozwany w pewnym zakresie udzielał pomocy powódce. Zdarzyło się zawiózł ją na pogotowie, ponadto w okresie, kiedy mąż powódki miał złamaną nogę pozwany nosił jej węgiel, albo zatrudniał do tego osoby trzecie. Fakt, iż pewne czynności pozwany nie wykonywał samodzielnie nie umniejsza jego roli w pomocy powódce. Ponadto pozwany wspierał powódkę finansowo, gdyż opłacał abonament telefoniczny powódce, co potwierdził E. D. (1), czy opłacał polisę zdrowotną. Pozwany w czasie nieobecności powódki dbał również o dom i ogród. Dodatkowo świadek X. W. (2) zeznała, iż pretensje powódki do pozwanego zaczęły się pojawiać od początku 2015 r., wcześniej stosunki między stronami były dobre. Ponadto świadkowie G. S., M. K. i U. K. (2) o braku pomocy pozwanego posiadały od powódki, a więc w przeciwieństwie do świadków L. D., B. J., B. D., E. D. (2), M. S. nie były bezpośrednimi świadkami powyższych zdarzeń.

Sąd nie czynił ustaleń w oparciu o zeznania świadka M. Z., gdyż nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Świadek zeznawał jedynie o konsolidacji kredytów pozwanego, które w świetle odwołania darowizny są bez

znaczenia. Podobnie należało ocenić zeznania świadka L. B., który zeznawał o zleceniu uaktualnienia map przez pozwanego. Te okoliczności w świetle odwołania darowizny nie mają znaczenia.

Sąd nie czynił ustaleń na podstawie zeznań świadka A. F. w zakresie w jakim zeznawała o relacjach żony pozwanego z powódką oraz relacjach syna pozwanego z powódką. Okoliczności te nie miały bowiem znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd nie czynił ustaleń w oparciu o zeznania świadka E. D. (1) oraz powódki w zakresie w jakim wskazywali na relacje pozwanego z żoną. Okoliczności te nie miały znaczenia dla sprawy.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w zakresie w jakim wskazywał, iż powódka buntowała małoletniego syna pozwanego przeciwko niemu. Na owe okoliczności nie wskazywał żaden ze świadków. Nawet była żona pozwanego, a matka małoletniego nie przedstawiała okoliczności, które mogłyby świadczyć o tym, iż takie sytuacje w rzeczywistości miały miejsce.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z brzmieniem art. 898 § 1 k.p.c. darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Pod pojęciem rażącej niewdzięczności podpada tylko takie zachowanie obdarowanego, polegające na działaniu lub zaniechaniu (nieczynieniu) skierowanym bezpośrednio lub nawet pośrednio przeciwko darczyńcy, które, oceniając rzecz rozsądnie, musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Wchodzi tutaj w grę przede wszystkim popełnienie przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub czci albo przeciwko majątkowi darczyńcy oraz o naruszenie przez obdarowanego spoczywających na nim obowiązków wynikających ze stosunków osobistych, w tym również rodzinnych, łączących go z darczyńcą, oraz obowiązku wdzięczności (wyrok SN z 7 maja 2003 r., IV CKN 115/01, LEX nr 137593). Rażącą niewdzięczność musi cechować znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy szkody majątkowej. Znamion rażącej niewdzięczności nie wyczerpują nie tylko czyny nieumyślne obdarowanego, ale także drobne czyny umyślne, jeżeli nie wykraczają one poza zwykłe konflikty rodzinne w określonym środowisku (wyrok SA w Szczecinie z 14 kwietnia 2005 r., I ACa 60/05, OSA 2006, z. 10, poz. 35). W podobny sposób należy potraktować incydentalne sprzeczki, zwłaszcza sprowokowane (wyrok SA w Warszawie z 22 listopada 2005 r., VI ACa 527/05, Rejent 2005, nr 11, s. 156). Kwalifikację taką uzasadnia również wyrządzenie krzywdy czy przykrości, postępowanie w sposób niezamierzony w uniesieniu czy rozdrażnieniu. Nie uzasadnia odwołania darowizny dopuszczenie się przez obdarowanego takich czynów, które w danych okolicznościach czy warunkach nie wykraczały poza zwykłe przypadki życiowych konfliktów (wyrok SN z 7 maja 1997 r., I CKN 117/97, LEX nr 137781). Nie ma przy tym ogólnej reguły pozwalającej na uznanie zachowania obdarowanego wobec darczyńcy za rażącą niewdzięczność uzasadniającą odwołanie darowizny. Przeprowadzając badanie, na ile obdarowany dopuścił się niewdzięczności wobec obdarowanego i czy była to niewdzięczność rażąca, należy każdorazowo rozpatrywać okoliczności konkretnej sprawy. Pamiętać przy tym należy, że przy dokonywaniu oceny zachowania obdarowanego trzeba także uwzględnić zachowanie darczyńcy. Zawiedzione oczekiwania darczyńcy co do należytego zajmowania się przez obdarowanego przedmiotem darowizny nie mogą uzasadniać odwołania darowizny na podstawie art. 898 § 1 k.c. (Biul.SN 2006/3/11, LEX 176357).

Ponadto zgodnie z art. 899 § 3 k.p.c. darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego. Przewidziany w tym przepisie roczny termin na odwołanie darowizny przez darczyńcę lub jego spadkobierców jest terminem zawitym (zob. wyr. SA w Katowicach z 22.1.2013 r., I ACA 863/12). W kategoriach celowościowych można go uznać za wystarczająco długi, aby uznać, iż darczyńca lub wyjątkowo jego spadkobierca zrezygnowali z realizacji swoich praw w tym zakresie; pewność obrotu wymaga tu przerwania niepewności w sytuacji obdarowanego. Początkiem biegu tego terminu jest dzień dowiedzenia się przez darczyńcę o niewdzięczności obdarowanego, a w sytuacji śmierci darczyńcy skutek

umyślnego działania obdarowanego dzień, w którym spadkobierca dowiedział się o tym, że obdarowany jest sprawcą tej śmierci; najwcześniej jednak jego bieg może rozpocząć się w dniu zgonu darczyńcy.

Z powołanych orzeczeń sądowych wyraźnie wynika, że do odwołania darowizny konieczne jest rażące niewdzięczne zachowanie obdarowanego, a takiego nie można dopatrzeć się po stronie pozwanego.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż pomiędzy stronami istnieje bardzo silny konflikt. Jak wynika z zeznań przesłuchiwanych w sprawie świadków obie strony są osobami okazującymi emocje, podnoszącymi głos, konfliktowymi. Niewątpliwie głównym zarzewiem konfliktu między stronami było niewywiązanie się pozwanego z ustnej obietnicy ustanowienia na rzecz powódki i jej męża służebności mieszkania w darowanej nieruchomości. W istocie z powodu braku formy notarialnej nie doszło między stronami do zawarcia umowy zobowiązującej pozwanego do ustanowienia służebności mieszkania. Powódka nie ma zatem wobec pozwanego roszczenia o ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego. Tym bardziej nie może z tej przyczyny odwołać uczynionej darowizny. Za rażąco naganne Sąd mógłby uznać celowe działanie pozwanego zmierzające do eksmisji matki i ojca z nieruchomości, ale taka sytuacja nie miała i nie ma miejsca, pozwany obecnie podejmuje jedynie kroki zmierzające do wynajęcia nieruchomości, do czego jako właściciel ma prawo i co z punktu widzenia jego interesu ekonomicznego jest uzasadnione.

Nasilenie się konfliktu między stronami miało związek z sytuacją, która zaistniała po rozwiązaniu małżeństwa stron. Była żona pozwanego, świadek L. D., ma niewątpliwie wobec pozwanego roszczenie o spłatę równowartości nakładów poniesionych przez oboje małżonków na majątek odrębny pozwanego. Prawdopodobne jest, że pozwany zrealizuje zamiar zaciągnięcia kredytu hipotecznego celem rozliczenia się z byłą żoną, ale działanie takie, mimo iż zagrażające prawu powódki do mieszkania w domu, nie może to być ocenione jako celowe zachowanie podejmowane w zamiarze pokrzywdzenia powódki i jej męża.

Oceniając relacje stron na kanwie tego konfliktu należy stwierdzić, że obie strony zachowywały się w stosunku do siebie niewłaściwie. Obie podczas kłótni używały w stosunku do siebie wulgaryzmów. Nie można w związku z tym czynić w tym zakresie zarzutu wyłącznie pozwanemu, gdyż jak to wskazano powyżej, przy ocenie zachowania obdarowanego, należy brać również pod uwagę zachowanie darczyńcy. Co więcej, nie można było rozpatrywać pozostałych wskazywanych przez powódkę podstaw odwołania darowizny, w całkowitym oderwaniu, od owego silnego konfliktu istniejącego pomiędzy stronami.

Między stronami do momentu, gdy powódka nie zaczęła w sposób kategoryczny upominać się o ustanowienie służebności mieszkania nie było większych nieporozumień. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego powódka wraz z mężem wychowywała syna pozwanego, zajmowała się domem i ogrodem. Pozwany przede wszystkim pracował zawodowo, ale także pomagał w cięższych pracach np. noszeniu węgla, wyrzucaniu popiołu, zlecając to także osobom trzecim. W nagłej sytuacji zawiózł powódkę na pogotowie. Nie sposób również uznać, iż pozwany celowo nie wspierał rodziców w chorobie. Jak wynika z ustaleń faktycznych, pozwany w tym czasie z powodu choroby sam wymagał wsparcia.

W sprawie zostało wykazane, że pozwany nadużywał alkoholu. Okoliczność ta jednak nie rzutowała na zachowanie pozwanego wobec powódki na tyle, by mogła być powodem odwołania przez powódkę darowizny. Powódka wskazywała na sytuacje, w których pozwany po spożyciu alkoholu zachowywał się agresywnie, jednakże sytuacje te w głównej mierze dotyczyły jego zachowania względem żony, nie zaś powódki. Pozwany (poza zdarzeniem z 9 stycznia 2015 r.) nigdy nie użył w stosunku do niej przemocy fizycznej, co powódka przyznała. Zachowanie pozwanego podczas incydentu z dnia 9 stycznia 2015 r., aczkolwiek rażąco naganne, nie mogło być podstawą odwołania darowizny w okolicznościach niniejszej sprawy. Oświadczenie o odwołaniu darowizny zostało bowiem pozwanemu doręczone w dniu 25.01.2016 r. i w tym dniu należy uznać, iż mógł się on zapoznać z jego treścią. Tym samym w świetle art. 899 § 3 k.p.c. zdarzenia tego Sąd nie mógł wziąć pod uwagę, z uwagi na upływ rocznego terminu, który jest terminem zawitym. Nie ulega wątpliwości, iż powódka jako uprawniona do odwołania darowizny dowiedziała się o niewdzięczności

pozwanego w dniu wystąpienia tego zdarzenia, w związku z czym termin do odwołania darowizny na tej podstawie faktycznej upłynął 09.01.2016 r.

Z powyższych względów Sąd uznał, iż pozwany, jako obdarowany nie dopuścił się rażącej niewdzięczności wobec powódki i powództwo jako nieuzasadnione oddalił.

Sąd nie orzekał o kosztach procesu, gdyż pozwany był zwolniony w całości od kosztów sądowych, nie poniósł kosztów zastępstwa procesowego, a więc nie poniósł kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Sędzia: